

COVACIU NORBERT

A testvérem

Abortuszom volt – mondta anyu az utcánkból kivezető kis hídon, egy koromsötét decemberi este. Már korábban is láttam rajta, nem úgy mozog, ahogy kellene, ahogy szokott. Sokkal lassúbb volt, többet pihent és többet jajgatott. Nagyon nehéz megfogalmazni, amit akkor, a hídon átmenve és az azt követő úton Zoli bácsiéig éreztem. Irdatlanul lassan haladtunk, ideges is lettem anyu csigatempója miatt. Rettentően izgatott voltam, ugyanis Zoli bácsi hozott nekem Magyarországról egy mobiltelefont. Az osztályban már csak hárman voltunk, akiknek nem volt mobiljuk. A szüleimet fél éven keresztül győzködtem, nagyon sokat durcáskodtam, rengeteget tanultam, hogy végre én is kiülhessek az iskola bejárata előtti lépcsőre, méltóságteljesen elővehessem a telefonom és játszhaszak rajta, akárcsak a többiek. Az a két szó csak nem hagyott nyugodni. Azt magyaráztam magamnak, hogy biztosan rosszul értettem.

Már elsőként minden tízesért tíz lejt kaptam a csokalyi mamámtól. Így kezdődött. Aztán jöttek a nagyobb ajándékok: *ha első leszel az évharmadban, veszek neked egy biciklit* ígéreteket. Ennek is megvolt a hátránya: nem alakult ki bennem egyetlen tantárgy iránt sem elemi erejű érdeklődés. Csak azért tanultam, hogy vízálló karórám, bűvárszemüvegem, szintetizátorom, gitárom, futball-labdám legyen. Futball-labda. Emlékszem, mekkora kincs volt akkoriban. Jó, ha két gyereknek volt egyszerre a faluban.

Ennek ellenére, nem emlékszem olyan időszakra, hogy egy napig is focilabda nélkül maradtunk volna. Persze, ha nekem volt labdám, úgy éreztem, több vagyok, mint mások. Iskolából hazamenet mindenki úgy köszönt el tőlem, hogy *akkor majd ötkor a pályán*.

Van egy nagyon erős kép a fejemben, ami a futballal, labdával, velem és a faluval kapcsolatos. Olyan élénken él az emlékezetemben, hogy minden bizonnyal benne lesz abban a bizonyos filmben az életem végén. Már hetek óta egyetlen elrongyolódott labdánk volt csak, többször is meg kellett varrni. A varrást saját magunk csináltuk, legtöbbször a labda tulajdonosánál. Először kivágtunk egy akkora részt, hogy ki tudjuk szedni a belsőt, azt megragasztottuk biciklibelső-ragasztóval, visszahelyeztük, és bevarrtuk. Szóval, már hetek óta csak ilyen labdánk volt. Egy pénteki napon, emlékszem, mert másnap nem kellett menni iskolába, a szüleimmel bementünk Váradra, azt hiszem, pénzt váltottak, márkát. De most

COVACIU NORBERT (1988, Margitta) a nagyváradi PKE magyar nyelv és irodalom szakán végzett. Jelenleg pedagógusként dolgozik. Egyetemista kora óta jelennek meg novellái és könyvkritikái. Első kötetét készíti elő. A 2018. évi Tabéry Géza novellapályázat első díjasa.

nem ez a lényeg, hanem hogy vettek nekem egy vadonatúj bőrlabdát. Nagyon éhes voltam és fáradt is, de nem érdekelt semmi más, csak hogy mehessek a pályára focizni. Futottam, közben rúgtam a labdát, dekázgattam. Nem volt türelmem megkerülni a pályát, átdobtam a labdát a kerítésen és másztam utána. Mikor a többiek megláttak, abbahagyták a játékot, futottak felém, mindenki a nevemet kiabálta, fülig ért a szám, feldobtam a labdát és akkorát rúgtam bele, amekkorát csak bírtam. Örömujjongás. Ha erre gondolok, kívülről látom magam, olyan, mintha nem is én lennék a képen, pedig tudom, hogy én vagyok az, hiszen én voltam az egyetlen, akinek addig és azt követően is eredeti focilabdája volt, csakis én lehetek az. Ennek az emlékeknek a tökéletes ellentéte, amit a decemberi estén éreztem a hídon átmenve.

Furcsa gondolatok kavaroztak a fejemben. Bár csak hatodikos voltam, hirtelen összeraktam a képet, hogy anyu ezért volt rosszul a buszon úgy három héttel korábban. Valószínűleg akkor jött rá ő is, hogy várandós. Aztán eszembe jutott a telefon, hogy ez egy olyan boldog karácsony lett volna, ha ez az egész abortusz-dolog nem történik meg, vagy ha anyu nem mondja el nekem. Különböző is, én megérdemeltem azt a telefont. Két egymást követő évharmadban voltam az osztály legjobb tanulója... Hirtelen elszégyelltem magam. Lassan haladtunk anyuval. Megvártam. Már nem akartam sietni. Sőt, legszívesebben nem is mentem volna. De haza sem volt kedvem menni. Nem szerettem volna látni se aput, se mamát, de legfőképpen anyuval nem akartam lenni. Legszívesebben sehohol sem lettem volna, meg akartam szünni. Alapvetően változott meg minden azzal, hogy anyu kimondta azt a két szót. El tudom képzelni, mit gondolhatott anyu, mikor állandóan azt fújtam, vegyen nekem egy telefont, ő pedig azon gondolkodott éppen, tartsa-e meg a gyereket vagy sem.

Egy szót sem szóltunk többet egymáshoz, csak mentünk a sötétben az untig ismert úton. Anyu elöl, én pedig utána. Lassan. Már nem akartam sietni. Az abortusz szón gondolkodtam. Ha vesztést mondott volna, egészen más lenne a helyzet, mert az azt jelentené, nem ők ölték meg. Anyám mindig megvetéssel beszélt azokról a nőkről, akik elvetetik a magzatjukat. Amikor ilyenekről volt szó, mindig hümmögött egyet és azt mondta, hogy *rengeteg anyának nem lehet saját gyereke, ők pedig ezt a mocsokságot csinálják*. Szerintem a szüleim akartak még egy gyereket. De nem akkor, amikor összejött, hanem évekkor korábban, mikor én is csak néhány éves voltam. Emlékszem olyan beszélgetésekre, amelyek a kistestvér eljövételét készítették elő. De a testvérem úgy döntött, hogy késik egy kicsit. Vesztére.

Mikor odaértünk Zoli bácsiék kapujához, és csengettünk, először csak Burkus kutya jött elénk. Újfundlandi. Hatalmas jószág volt, és vemhes. Sosem értettem, hogy miért Burkusnak nevezték el ezt a hatalmas szukát, mint ahogy azt sem, hogy miért egy ilyen kutyát hozott Zoli bácsi védelmezni a portát, és egyáltalán, honnan jutott hozzá egy ilyen különleges-

séghez. Sok mindent nem értettem még Zoli bácsival kapcsolatban, de nem csak én voltam ezzel így. Az öreg úgy másfél évvel azelőtt bukkan fel a falu életében, ugyanis visszakapta a román államtól a birtokát, ahol a kommunizmus alatt strand működött, szóval úgy élt a faluban, mint valami kiskirály, a Südik utolsó leszármazottja. Mindenképpen üde színfoltja volt a falunak, aki mindenkivel kedves volt, bárkin segített, ha tudott. Például telefonokat vásárolt Magyarországról, amiket Romániában eladott...

Zoli bácsi beengedett minket, közben elmondta, hogy Burkusnak kiskutyái lesznek, úgyhogy vigyázzunk, ne simogassuk, én pedig ne játsszak vele. Bementünk. Megkaptam a telefont. Kipróbáltuk. Eljöttünk. Miután elköszöntünk Zoli bácsitól, csak ennyit mondtam anyunak: *kösz*. Azután nem szóltunk egy szót sem. Ő még annyit sem mondott, hogy szívesen. Minden bizonnyal könnyes volt a szeme, nem tudom, nem láttam a sötétben. A sötétségtől, ami kint volt, és a sötétségtől, ami bennem volt. Az úton hazafelé már kezdett kialakulni bennem az érzés, hogy én vagyok a hibás. Ha bármikor megkérdeztek, akarok-e kistestvért, habozás nélkül, határozottan, ellentmondást nem tűrve rávágtam, hogy *nem*, majd mikor megkérdeztek, miért, azt válaszoltam, *mert akkor meg kellene osztani a csokit*. Ezen mindig mindenki jót nevetett, még én is, néha megdicsértek, hogy milyen okos vagyok, és azt is mondták, hogy sokra viszem majd az életben, meg ehhez hasonlókat.

Apám akkoriban nem keresett jól. Anyu meg azt gondolta, hogy nem tudnának felnevelni még egy gyereket, főleg, ha az is ilyen követelőző lesz, mint én. Anyám mérlegelt, és döntött. Soha szóba nem került a téma a családban. Szerintem apu és mama azt sem tudják, hogy én tudom.

Hogy anyám min mehetett keresztül, azt csak jóval később tudtam meg, amikor az interneten nézegettem olyan videókat, amikkel a fiatalon terhesen maradt lányokat próbálják elriasztani a terhességmegszakítástól. Később, az egyetemen jelentkeztem egy vitacsoportba. Egyetlenegyszer mentem el, az abortusz témáját vitattuk meg. Az volt a kérdés, hogy gyilkosság-e. Öten voltunk jelen aznap este. Csak én gondoltam úgy, hogy a válasz igen.

Magány

Negyedik napja egyfolytában szakadt a hó, mintha a világot akarta volna eltemetni. Rideg napok voltak ezek: senki nem járt az utcákon, és a kutyaugatás sem hallatszott át a szomszédból. Ilyen barátságtalan időben szokta meglátogatni a halál a falut. Kiszemel magának néhány házat,

bekukucskál az ablakokon. Kiválaszt néhány embert, akiket magával visz a következő házhoz. És miután végigjárta a falut, eltűnik a kiválasztottakkal, nem látni néhány hónapig. Tánca viszi az embereit, akárcsak a szél a hópelyheket. Majd egy év múlva ismét felbukkan, és minden kezdődik előlről. Ilyen volt az idő.

És nekem is ilyen volt a hangulatom, mikor megérkeztem a falu határába. Apu már bő fél éve meghalt. Eleinte gyakrabban jártunk Vanival meglátogatni anyut, egy rövid időre be is költözött hozzánk, de nem szerette a várost. Azt mondta, nem kap levegőt a blokkban, és inkább visszaköltözött az apuval közösen felújított házba, ahol annyit veszekedtek egymással, és ahol a hátsó udvaron még mindig ott áll a nagy körtefa. Apu halála után megpróbáltam kivágni, sokáig kínlódtam, de végül rá kellett jönnöm, keményebb a törzse, mint gondoltam, és én sem vagyok olyan erős, mint szeretnék. Persze anyu a házban sem kapott levegőt. Állandó rosszulletek jöttek rá, ilyenkor mindenféle tüneteket produkált. Az orvosok nem találtak szervi problémát. Antidepresszánt adtak neki, ami bár a kedélyállapotán javított, a rosszulleteit azonban nem szüntette meg.

Mikor befordultam az utcába, telefonáltam neki. Kinyitotta a kaput, így ki sem kellett szállnom a kocsiból a dermesztő hidegbe, beálltam a garázsba. Mikor beértünk a szobába, láttam csak, hogy édesanyám arca a szokásosnál is fehérebb, tekintete semmitmondó, szája mintha egy egyenes vonal lenne. Általában ő volt, aki a beszélgetést elkezdte, érdeklődött, milyen volt az út, hogy vagyok, milyen volt a hetem, de most nem kérdezett semmit. Hangosan szífogott, majd a kályha felé fordult, ki akarta nyitni az ajtaját, de megtorpant, mintha nem lett volna biztos magában. Az ágyhoz kísértem. Furcsamód hagyta, hogy segítsék neki. Ettől megrémültem. Ez nem vallott rá, korábban zsigerből elhárította volna a segítséget. Közben leült, azt mondta, ez már így megy néhány napja.

Anyunak korábban, apu öngyilkossága után is voltak próbálkozásai, hogy magára vonja a figyelmem, de éreztem, ez most nem színjáték. Javasoltam, keressünk fel egy új orvost, viszont ő erről hallani sem akart.

Tudtam, hiába is mondanám neki, úgyis elhárítaná magától a tényt, hogy hiányzik neki apu. Bármennyire is utálták egymást, a sok veszekedés, az állandó zsörtölődés sokkal jobban összekovácsolta őket, mint azt valaha is gondolta volna.

Zavartan kérdeztem rá a kutyára. Láttam rajta, erősen töpreng, mint akinek nehezebb esik a gondolkodás, vagy nem tudja, az igazat mondja el, vagy valami hazugságot találjon ki. Ekkor már tudtam, Rámbó nem él. Anyu érzelemmentesen mondta ki: Rámbó éhen halt. Nem volt hajlandó semmit sem enni, pedig anyu, állítása szerint, még a legdrágább kutyaeledelt is megvette neki. Öt nappal ezelőtt, még mielőtt beköszöntött volna ez a szörnyű idő, saját kezűleg ásta el a körtefa alá. Arra gondoltam, lassan már semmi nem lesz, ami idekötne engem. A ház olyan idegenné vált.

Valójában soha nem éreztem magaménak. Én nem ebben a házban nevelkedtem. Apu is meghalt, és most Rámbó is...

Néhány nap múlva ismét egyedül mentem meglátogatni anyut. Az idő ugyanolyan rossz volt, mint két héttel korábban. Anyu meglepődött, amikor benyitottam a nappaliba. Az ágyon feküdt, nagyon nehezen mozgott, idő kellett neki, míg felkelt. Köszöntem, majd az asztalra tettem az orvosi papírt, rá pedig a négy doboz gyógyszert. Közben azt mondtam neki, hogy az eredményei jók, az orvos szerint nincs semmi baja, de azért ezeket a gyógyszereket felírta, mert ezektől javulni fog majd az állapota. Ezalatt mosolyt erőltettem a számra. A kályha felé fordítottam a tekintetem, láttam, nincs bent fa. Mondtam, kimegyek és hozok. Kiléptem a teraszra, nyeltem egy nagyot, hátamat nekítámasztottam a hideg ajtónak, a szemem kezdett elhomályosodni: lehet, hogy a halál most surrant be a házba.